

Taxa postală
plătite în numerar
No. 224.716-929.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Cluj-Kolozsvár, Strada
Baron L. Pop (vot Brassai u.) 10.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Havonta 110, negyedévre 320, félévre 600, egészévre 1200 lej. Külföldre havonta 1, negyedévre 3, félévre egészévre 10 dollár, vagy egyenértékű valuta. Hirdetések díjszabás szerint. Az „UJ KELET” az erdélyi zsidóság egyetlen napilapja. Cikkeink utányomását csak a szerkesztőség engedélyével engedjük meg.

ESIDÓPOLITIKAINAPILAP

Börmentlen
leveleket nem fogadunk el.
Kéziratok megőrzésére és visszaküldésére nem vállalkozunk. Főszerkesztő Dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámber Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hátszegi Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 31

Ára 5 lej

Szombat 1932 márc. 19.

5692. ÉV
VEADAR 11.

XV. ÉVF.
66. SZAM

Egy hang, amelyet meg kell hallani

A mi hangunk mindig eljut oda, ahová szántuk. Meghallották a kormányok, a miniszterek, az államtitkárok, a prefektusok, sőt a csendőrmesterek is, valahányszor tiltakozó szavunkat szegteük szembe a jogfosztásokkal még a kísérletével is.

És szóltunk nap-nap után az olvasókhoz is. Tájékoztattuk mindenről, ami az elmúlt 24 óra alatt a világban történt, figyelemztettük a veszedelmekre és utmutatással szolgáltunk a politikai és polgári élet minden vonatkozásában. Meghallották ők is mindig a hangunkat.

Vajon éppen mostan nem hallanák meg, amikor egyszer saját magunkról, az Uj Keletről beszélünk? Hiszen semmi mást válik minden erőfeszítésünk és derékbatörök minden igyekezetünk, ha az az üzenetünk süket fülekre talal.

Az olvasónak tudnia kell, hogy az Uj Kelet a munkatársak és az előfizetők közös vállalkozása. Ha az előfizetők nem küldik be az előfizetési díjat, el kell haluknia a mi szavunknak, akár milyen hangosan is kiáltanánk világáig.

Mi változatlan kötelességtudással teljesítjük a feladatunkat és csak az előfizetőkön múlik, hogy ki ne hulljon a toll kezünkben és végleg meg ne szűnjön az a hang, amely egyetlen tribünje a kollektív zsidó érdekeknek.

Hogy percig sem kételkedünk abban, hogy ez a szavunk el fog jutni oda, ahová szántuk és nem fog süket fülekre találni.

Ötéves tervgazdaságot

Azt hiszem, hogy a nagyváradi iparkamara szónokai túllétek a célon, amikor halálbüntetést kértek a közpénz elorozóra.

Mert a tulajdonképpen cél a korrupció kiirtása. És nem az, hogy az országutak mentén gyümölcs helyett köztisztviselők függjenek a fákon.

A halálbüntetés egyebekben is alaposan meggondolandó volna ebben az esetben. Mert való igaz, hogy Romániának tulsok köztisztviselője van. Olyan állami apparátussal rendelkezik, aminővel egy négyszer ekkora államot is el lehetne adminisztrálni. És még hozzá jobban. És becsületesebben.

De nem vezetne jóra, ha egyik végteléből a másikba csapnánk át. Már pedig a halálbüntetés bevezetése és alkalmazása kitesz annak a veszélynek, hogy mároról-holnapra minlmálásra zsugorodjék a közhivatal és közméltóságot betöltők száma.

Es még valami. A baksis ma tizezrek számára jelenti a megélhetést. Gondoljanak csak arra, milyen tekintélyes számú bap nyüzsgőnek a kijárók Bukarest utcáin. Ezeket mároról-holnapra munkanélkülivé tenni nem is volna emberséges és szociális cselekedet.

Rendével kell ezt a problémát megoldani. Mondjuk úgy, hogy készít a kormány egy ötéves tervgazdaságot, amely évről-évre fokozatosan építi le a baksis-édek és elfogadók számát. Az ötödik év végén hírnemő sem maradjon belőlük.

Ez humánusabb is volna, mint a halálbüntetés és praktikusabb is.

De félünk tőle, hogy ezt sem fogják megcsinálni.

A diadalmas kék szemek

Schoppenhauer és Weinger nagyon sok rosszat irtak a nőkről. Megállapításukban legalább annyi elfogultság volt, mint elfogulatlanság. Azt azonban lehetetlen tagadni, hogy a nők, ha nem is inferioritabbak a férfiaknál, de kétségen kívül mások. Közelebb állanak a természethez s így közelebb az ösztönök mélységeihez is. Nem az értelem, hanem az

A világtőzsdéke most már kevésbé pesszimisztikusan ítélik meg a Kreuger-papírok sorsát

A svéd kormány kölcsöntárgyalásokat kezdett a francia kormányval szanalási hitelnyújtás ügyében

London, március 18. A Kreuger-koncern exponensei a világ minden részéből utban vannak Stockholm felé, hogy együttes értekezleten vitassák meg a kibontakozási módokat. Stockholmi beavott helyen a koncern gyufagyárait és bankjait nem tartják veszélyeztetetteknek. Ezek mérlegei most vannak összeállítás alatt s a mérleget rövidesen nyilvánosságra is fogják hozni.

A gyufatörzst, a telefonvállalatok, a cel luloze-üzem és a Kreuger-bank nem veték igénybe a svéd törvényhozás által engedélyezett moratóriumot s továbbra is zavartalanul bonyolítják le üzleteiket.

A világtőzsdéken most valamivel kevésbé pesszimisztikusan ítélik meg a Kreuger-papírok sorsát.

Stockholmiban a valuta árzuhanásának megakadályozására 50 millió svéd korona értékű belső kölcsönt bocsátottak ki s a kibocsátás 10 millió svéduljeggzéssel zárult. A svéd jegybankhoz közelálló részről hangzottak, hogy a devizakészletek mindenestre elegendők ahhoz, hogy intervenció vásárlásokkal kivédjék a svéd valuta hirtelen esésének lehetőségét.

Remélik, hogy sikerül a koncern megrendülésének kihatásait minimumra csökkenteni, annál is inkább, mert a nemzetközi pénzpiacra és a tőzsdéken is megindult a válság fokozódásának ellensúlyozására hivatott akció.

Jólértesül helyről származó információk szerint a svéd kormány diplomáciai uton tárgyalásokat kezdett Franciaországgal nagyobb szanalási hitelnyújtás ügyében. A kilátásokat még bizonytalannak mondják. Ezzel szemben a stock-

holmi Tidningen c. lap úgy értesült, hogy a francia kormány meg akarja óvni a Kreuger-koncern az összeomlástól s nem fog huzódzni a megsegítéstől.

A Kreuger-csoporttól Litvánia részére április 5-én ötmillió dollár válik esedékessé a gyufamonopólium-szerződés rendelkezései szerint. Ha ezt az összeget nem kapják meg, Litvánia kénytelen moratóriumot életbe léptetni.

Az öngyilkos trösztvezér koporsója Hamburgba érkezett. Szombaton a halottat Stockholmban elhamvasztják s vasárnap lesz a temetés.

Ujabb jelentés szerint az észtországi Revalban Marguis, a svéd gyufaminopólium igazgatója agyonlötöte magát. Öngyilkosságának oka a Kreuger-koncern megrendülése.

Háromszázmillió lej kölcsönt vesz fel a kormány, hogy kifizethesse a kiviteleti prémiumokat. Bukarestből jelentik: A gabonaexportörök küldöttsége megjelent Ionescu-Sisesti földmívelésügyi miniszternél, akinél rámutattak arra, hogy az exportprémium megszüntetése súlyos károkat okoz az exportöröknek, akik az erdélyi zsidó törvényjavaslat előtt kötötték le búzát kivitelre és belekalkulálták a kiviteleti jutalmat. A miniszter ígéretet tett, hogy a törvényjavaslat benyújtása előtt lérejtött kötéséknél még folyósítani fogja a prémiumot. Közölte egyébként, hogy a Banca Nationalától 300 millió lej előleget fog a kormány kapni a kenyérbélyeg bevételre és ebből az összegből fogják a gabonaexportörök kiviteleti jutalmait kifizetni.

VILÁG TÖKRE

A királyi lezör

Svédország kicsi volt számára. Kivonult, mint II. Károly, hogy svéd birodalmának nagyítására és megszilárdítására messze országokat hódítson meg. És éppugy, mint XII. Károly, ő is Lengyelországba vonult először, míg Oroszország megmaradt továbbra is legyőzhetetlen ellenfélnek. Egy hallatlan fényes, fölfelé való lendület után, a hatalom, a tekintély és a becsület csucsáról gyorsan zuhant és végül hirtelen jött a tragédiás végzett.

Svédországban meg vannak döbbenve a szokatlanul nagyvonalu kereskedő tragédiáján, de azért vannak hangok, amelyek úgy vélekednek, hogy a szenilis ember pusztulása egyenértékű az ország fölszabadulásával.

A hasonlatosság XII. Károly király és Kreuger Ivar között teljesen fel-tűnő. Mindkettő nagy igényekkel lépett föl a kis ország bátor népének munkaképességével szemben. Olyan igényekkel, amelyek már az elbírhatatlanság határán mozogtak. XII. Károly meghalt és Svédország habozás és duzzadás nélkül vállalta a súlyos örökséget. Erejük forrása a veszedelem és kalandosságban rejtlett. Az ország mindkettőjüket hozzásegítette a veszedelmes és kalandos vállalkozások végrehajtásához. A kis ország odaadta hűségét, vak merő és tehetséges férfait, menjenek velük és hódítsák meg a világot.

Még egy hasonlatosság. Agglegény volt mind a kettő, spártai igénytelenséggel. Szófukarok, szerények, tartózkodók és a közelállókhoz is távolállók és ismeretlenek. Elzárkózva főnk nagy csöndben hatalmas terveiket, rejtett helyeken készítik elő a tervek végrehajtásához szükséges előkészületeket és egy szép napon fölvertéve állanak a világ elé, amely nagy csodálkozással nézi a bátor vállalkozást, amely alig hogy megkezdődik, máris mesteri módon és diadalmasan végre is van hajtva. Mind a kettő vakmerő, de éles számító, egyetlen részletkérdés nem kerül ki figyelmüket, egyetlen lehetőséget nem hagynak kiaknázatlanul és belelátnak a legnagyobb és legelágazóbb összefüggésekbe. Hatalmas fantasztaák a tervek kidolgozásában, hideg valóság-emberek, amikor végre kell hajtaniuk a terveket.

Mind a kettő — király és fezőr — a pálya végén zaklatottság célpontjai és amikor egyre-másra halmozódnak a bajok, megtörnek, elpusztulnak. Mindketten azzal a tanulsággal, hogy a sors erősebb az embernél, a gigászi mű számára az erők elégtelenek. Mindkettő egy napon elérkezik energiájuk végére. Nincs pénzük, nincs hitelük. Gyilkos vet véget a király életének. A modern pénzügy egy golyóval vonta le ennek az életnek konzekvenciáit. Svédország rövid ideig tartó nagyhatalmi peridusának véget vetett a párizsi revolvergolyó.

Akik Kreugert ismerték, nem tudták volna megérteni az öngyilkosságot, ha nem tudták volna, hogy régi szívbaia amelyet, mint fiatal mérnök szerzett egy mexikói hidépítésnél a sárgaláz következményeként és amely eltűntnek látszott, hogy ez a szívba most az utolsó évek megerőltetései és izgalmai nyomában, Newyorkban kiujult. Nagyon rosszul érezte magát és amikor bekellett látnia, hogy a szükséges új kölcsönöket nem fogja tudni megszerezni, idegsokkot kapott. Azóta állandó rettegésben élt. Az orvos azt rendelte

ARCUS 17.

kedatt Ka
kereskedő
éves regy-
éere

rcius 16. (Az
Másfél évvel ez-
ssenfeid nagy-
negyilkolta Ka-
edőt, akinek üz-
ott. Gassenfeid
zzal védekezett,
olta meg, mert
et akart ellene
i törvényszék,
fegyházbüntetés-
A súlyos ítélet,
védelem felleb-
ábla az ügyési
ra, 10 évre su-
fegyházbüntetés-
héttel ezeiött
et a perben és
évi fegyházből
n elítélt fiatal-
kiskorúak fog-
állították Nagy-
zék kihirdette
leges ítéletét.
senfeid kijelen-
tett belőle, bün-
l és kiszabada-
hasznossá tenni

rdelnek
uszláv ré-
rében

arcius 16. A
a folytatta dr.
ágalmazási pe-
kondörprefektus
ottak meg.
tatták a tanu-
ethozatalra vo-
k. A hosszás-
ban vélemény-
Fersigan elnök
özött. A tanács
2500 lej mel-
rvény enyhítő
telével és azon
Kövr Gusztáv
em a maga vé-
rendörprefektus
elleni cikket.

bi bíró súlyos
rással és 10
Miután nem
hozni a bírák
uj tárgyalást
harmadik bíró-
tanácsot.

ny csak
szvétele-
valósít-
dunai
ciót

apzártakor ér-
a német kor-
n választottak
konföderációs
y választában
föderáció csak
émetország is
akís így te-
egység, mely
rópai mező-
geit. A német
snak tartja.
Bulgáriát is

AN

a alkalmas kí-
pekkel

vyosztályában.

Lapkiadó Rt.
Str. Baron L.
Telefón 1-00

neki, hogy vonuljon vissza az üzletől, mert csak ilyen módon garantálhatja hogy életben marad. De olyan természet volt, aki a céltalan és dologtalan életet nem bírta. Egy meghitt barátjához intézett leveléből valók ezek a sorok: „Elfárasztott az élet, kimerítettek az üzleteim. Véget akarok vetni az egésznek.“ Lehet, hogy megbántott büszkesége is közrejátszott. Bepillantott jövőjébe és egy beteg, munkára és tárgyalásokra képtelen embert látott. Egy órával a bejelentett konferencia előtt pártisi lakásán végzett magával.

Gyakran mondták, akik ismerték, hogy a fáradhatatlan embert felőrli a munka. De évek hosszu során úgy látszott, mintha vasból való idegei lettek volna. Akik azonban tárgyaltak vele üzleti dolgokról, megfigyelhették, hogy Kreuger a legfinomabb idegzetű férfi. A másik tárgyalófél véleményét és szándékát ugyszólván ösztönösen fogta föl. Szerény, barátságos módon, nyugodtan, kissé akadozva, de nagyon meggyőzően közölte gondolatait. Egyénisége és fölépése már eleve a bizalom atmoszféráját teremtették számára. Keresetlen lény nem engedte, hogy a tárgyalások során harci hangulat kerekedjen. Nem semmi tette meg ellenfelét. Rendszerint békét kötött velük és pedig kedvező feltételek mellett. Legfőbb képessége abból állott, hogy megkülönböztette a lényegest a jelentéktelentől. Ime egy példa:

Hosszu, fáradságos tárgyalások után végre megállapodtak egy gyufamonopóliumban. Ekkor az egyik kormány megbízott egy egészen fölösleges zárbeszédet tartott. Mire Kreuger nyomban elaludt és csak akkor ébredt föl, amikor a beszéd végén csönd lett a teremben.

Minthogy Kreuger az utolsó években egyre többet foglalkozott pénzügyekkel, a gyufatársulat, a telefon-társulat, a fa és cellulose-koncern, az építkezési vállalkozásokat kénytelen volt átengedni kipróbált munkatársainak. Az építkezési vállalat, amely Kreuger et Toll név alatt működött és amely gyökere volt a hatalmas Kreuger-üzletnek, tíz év óta nem látta őt irodájában. Paul Toll, az öngyilkos régi barátja vezeti az üzletet. Többi vállalatának vezetői, Kreuger barátjai és kollegái voltak.

Nagy ügyességet tanúsított munkatársai megválasztásában. Műszaki üzemeiben dolgozó mérnökei kiválasztottan tehetséges emberek. Amikor egy új gyufát előállító gép szabadalmát megvásárolta, azonnal lekötötte magához jó fizetéssel a feltaláló mérnököt. A Kreuger-féle üzemekben a személyzet nem ismeri a kompenzációs vetélkedéseket.

Nagyon szerette az egyedüllétet. Sokat volt egyedül otthon és sokat sétált magányosan. A stockholmi gyufafalotában a negyedik emeleten különálló szobája volt, ahova vissza szokott vonulni. Soha fölöslegesen nem szolgáltatta ki magát. Egyedül utazott, amikor a legjobb irodalmi műveket olvasta.

— Lezuhant egy pilóta Varsóból jelentik: Nurek pilóta-altiszt gyakorlatlázás közben gépével lezuhant. A motor felrobbant, a gép elégett s a pilótát teljesen megszenesedve emelték ki a roncsok alól.

Ajánlunk elsőrendű כשר של פסח

ITALOKAT

u. m. asztali, valamint különleges: Delevar, Rizling, Muskotály borokat. Árak már 6.50 lejnél kezdődnek. Továbbá כשר של szilvórium és borpárlat legolcsóbban. Megrendelések Csengeri céghez Simelul-Silvaniei.

**Tüzifa,
Szén,
Kocsz**

FISCHER-nél
Telefon 1300.

Select Mozgó nagy sikerrel folytatja a GRAND HOTEL

pompás rendezésű filmoperettet, melyben Maria Eggerth kiváló művésznő magyar dalt énekel a berlini Grand Hotel cigány-zenekarának kísérete mellett; partnere a szép hangú Bettac Ulrich. Műsoron kívül hangos híradó. Monopol Emericus-film.

Cirill nagyherceg a szovjetek cárja akar lenni?

Az orosz monarchisták tavaszi mozgolódásai. A szovjet kormány likvidálni akarja az emigrációt. Cirill nagyherceg deklarációja

Az Európában és Amerikában szét-szóródott orosz emigránsok soraiban utóbbi időben nagy nyugtalanságot lehetett észlelni. Ellenőrizhetetlen hírek kerültek forgalomba, melyek arról beszéltek, hogy a moszkvai szovjetkormány az orosz emigráció likvidálásával foglalkozik. Suttogták itt-ott, hogy a Romanov-trón várományosa, a jelenleg St. Briacban élő Vladimirovics Cirill nagyherceg tárgyalásokat kezdett a szovjet megbízottjaival és ezek a tárgyalások közeli sikert ígérnek.

Ez az ügy már hónapok óta kering a levegőben és körötte megoszlottak az emigránsok véleményei. Voltak, akik hitelt adtak neki, de voltak jóval többen, akik Moszkva állítólagos akciójának őszinteségében kételkedtek. Most a kételkedők táborában

bombaként hatott Cirill nagyherceg legújabb deklarációja, melyben felszólítja a külföldön élő orosz emigránsokat, hogy minden rendelkezésükre álló módon támogassák a szovjetkormány öt éves gazdasági tervét.

Hangoztatja, hogy ez a moszkvai program hatalmas eredményeivel már eddig is minden várakozást felülmúlt.

A nagyhercegi deklaráció érthetően igazságot keltett az orosz emigránsok között. Elkeseredett hangú nyilatkozataikból már is megállapítható, hogy

a hontalan monarchisták bizalma Cirill nagyhercegen megrendült és most új cárjelöltül a negyvenéves Paolovits Dimitrij nagyherceget emlegetik.

A különös bonyodalmakat ígérő ügy mai állását és várható következményeit Cserbatov Pavlovics Iván, omszki professzor, aki már évek óta vezető szerepet tölt be az orosz emigráció nemzetközi irányításában, így világította meg:

— Az orosz emigrációnak — mondotta — legnagyobb baja, hogy szerencsétlen honfitársaim folytonosan pártoskodnak. Nemcsak párizsi és berlini központunk között állandó a villongás, hanem az egyes államokban alakult szervezeteikben is

szünet nélkül dulkan a személyi és anyagi harcok.

Az emigránsok három táborra szakadtak szét. A Miljukov vezetése alatt álló polgári párt teljesen francia érdekek szolgálatába szegődött és Oroszország jövőjét alkotmányos egyeduralomban látja — Romanovok nélkül. A másik tábor Kerenszky körül formálódott, aki a demokratikus köztársaság jelszavát írta a zászlójára. Ez az alakulás meglehetősen erős és szorgalmasan dolgozik európai összeköttetések kiépítésén.

— Soraikban legerősebb a monarchista párt. Negyvenkét európai, ázsiai és amerikai államban működnek szervezeteink, amelyek minden erejükkel arra törekszenek, hogy kívülről lökéseket adjanak az oroszországi antibolszevista mozgalomnak. Mióta Nikolajevics Nikolaj nagyherceg Nizzában meghalt, a cári trónnak egyetlen komoly jelöltje a Romanov-ház legregibb férfinemzettségének legidősebb tagja, Vladimirovics Cirill nagyherceg

Rádiósok!

Technicumnál Reg. Ferdinand 33. mélyen leszállított árak mellett vehet:

Hálózati készülék: Lumafon 4+1 lámpás	7000
Hálózati készülék: Lumafon 3+1 lámpás	6000
Hálózati készülék: Ingelen 3+1 lámpás	6000
Minerwafon beépített hangszóróval 3+1 lámpás	6500
Kapsch beépített hangszóróval 3+1 lámpás	6500
Eumig beépített dinamikus hangszóróval	14000
Telepes készülék: 3+1 lámpás	1500
Telepes készülék: 4+1 lámpás	2500

Rádiósok!

volt, aki már 1924. évi kóburgi manifesztumában fölvetette a „minden oroszok cárja“ címet. Jövőndő terveiről időnként részletes programot is adott. Mi meg-

Genfben befejezést nyert a dunai államok együttműködésére vonatkozó eszmecsere

GENF, március 18. Tardieu több mint egy óra hosszat tartó megbeszélést folytatott Litwinovval, főként a francia-orosz megemlékezői szerződés még függőben levő pontjairól, majd Gibson brüsszeli amerikai követtel, amerikai leszerelési fődelegátussal tárgyalt. Genfben befejezést nyert a dunai államok gazdasági együttműködésére irányuló terv felőli eszmecsere. Az együttműködés életre keltésének előkészítése most már diplomáciai uton fog tovább folyni. Tardieu este visszautazott Párizsba.

Uj Velence épül a szárazföldön

Margheri, az új olasz kereskedelmi kikötő az Adrián. Trieszt gazdasági haldoklása

Velence már csak rövid ideig lesz az álmok városa, komor csendjét nemsokára a tengeri hajók szirénáinak bugása, a nagy tengeri kikötők megszokott lármája fogja felváltani. A lagunaváros mögött a már korábban kidolgozott tervek szerint, a középkori velencei erődítmények helyén új kikötőváros nő ki a földből: Margheri. A várost kétezer hektár területen építik fel, maga a kikötő pedig 600 hektárnyi területet foglal el és úgy számítják, hogy forgalma el fogja érni az évi kétmillió tonnát. A kikötőváros ipari zónájában már egy egész csomó új gyár épül. Az isztriai bauxitot is Margheriben akarják alumíniummá feldolgozni, ami már egymagában is nagyfontosságú a kikötőváros fejlődésére nézve. Maga a kikötő kiépítése 700 millió lirájába kerül az olasz kormányynak. Több széles és megfelelő mélységű csatornát is építenek, úgy hogy a velencei mocsarak elmenőre még a legnagyobb hajók is behatolhatnak egész a margheri kikötőig.

Velence, amelynek hosszu-hosszu idők után ismét arany jövő érkezik, hálával fogadta a tervet. A fasiszta rezsim már most minden erejével azon van, hogy újból életre keltse az egykori „Serenissime“ tengeri tradícióit. Gondoskodott róla, hogy a velencei kereskedelem minél kisebb kárt szenvedjen. A gazdasági válság ellenére, amely a többi kikötők forgalmának 20—30 százalékos esésében is megnyilvánult, a velencei kereskedelmi kikötőnek csupán 10 százalékkal volt kisebb a forgalma (237000 tonna helyett 212000 tonna 1930 és 1931 évek január hónapjában). A kormány azonban még ennél is tovább ment. Elrendelte hat adriai és levantei olasz közép-hajóstársas-

nyugvással vették tudomásul, hogy szakitott a régi pánszláv eszmével és Bismarck államának mintájára orosz földön is federatív monarchiát tervez. Talvaly azonban meglepő változás állott be.

A nagyherceg nyilatkozatában már azt hangsúlyozta, hogy ő minden tekintetben tiszteltben tartja a forradalom vívmányait és a szovjet cárja akar lenni.

Honfitársaim közül már ekkor igen sokan elhidegültek tőle és sűrűen emlegették, hogy Cirill nagyherceg annak idején — 1917 márciusában —

a forradalom zászlajára esküdtött föl és személyesen vezette a forradalmár matrózokat a cárhű csapatok ellen.

Ezt a lépését nem tudták elfeledni s már a mult nyáron lehetett tapasztalni, hogy az orosz emigránsok más cárjelöltet keresnek. Biztosra veszem, hogy az orosz monarchisták most összehívott tavaszi kongresszusokon Dimitrij nagyherceg nevét fogják zászlójukra írni.

ság fuzióját és ezeket Velencében koncentrált. Ezzel aztán Velencének a tengeri forgalom tekintetében biztosították egykori szerepét az Adrián és a Közkelet tengeri forgalmában.

Amig Velencét favorizálja a fasiszta rezsim, addig Triesztnak ugyszólván lehetetlenné teszi a prosperálását. Trieszt állandóan hanyatlak. Kikötőjében csak itt-ott vet horgonyt egy-egy tengerentúli tehergőzös, nagyobb idegen hajót jóformán már egyáltalán nem látni. A két kikötőt összekötő vasúti sínek között fü nőtt ki, több mint ezer kikötő munkást elbocsátottak és a Lloyd Triestino és több kisebb hajózási vállalat csak a legnagyobb nehézségek árán tudják fenntartani a forgalmat a Távolkelettel. Dél és Észak Amerikával. A római kormány mindjebb van vonakodik, hogy a trieszti hajóstársaságoknak a milliós szubvenciókat folyósítsa. A kikötő forgalmával egyidejűleg az ipar, a kereskedelem és a pénzgazdaság is lejtőre jutott. Többé kevésbé ezzel van kapcsolatban a trieszti egykori erős textilipar hanyatlása is és egész csomó más vállalat tönkremenése. A több, mint fél évszázadig fennállott Banca Commerciale Triestina is kénytelen volt fuzionálni Olaszország legnagyobb pénzintézetével, a Banca Commerciale Italianával.

Az adriai tengeri forgalomnak Trieszt helyett Velencében való összpontosítását különféleképpen igyekeznek megindokolni. Nem Velence tradíciói és nemcsak a világkrízis az okok, amelyek Trieszt forgalmát eddig kedvezőtlenül befolyásolták, hanem az, hogy Triesztnak nincsen hinterlandja, amely a monarchia összeomlásáig egész Galiciáig, Csehország és Erdélyig terjedt, továbbá a határ közelsége. A fasiszták szerint ezek lennének az okok, amelyek Trieszt rohamos hanyatlásához vezettek. Már készen vannak a terveik annak az új vasútvonalnak, amely Velencét az Alpokon át közvetlenül összekötné Németország déli részével, hogy Margheriben összpontosítani lehessen mind azt az ipart, amely a háború előtt és részben utána a Velence-tartományban kifejlődött, hogy azután Triesztet és egész Venezia Giulia-tartományt átmenjék szomorú sorsának.

Választás

Szines

Berlin, március 18. Pány lázas napjaiban német fővárosba Maurer egzotikus Kelet forró teinek szerzőjét teremt a politika érdekelte, h város társasléte, er is. Ezért a pártok Berlin éjjeli életét is mányozta. Az alábbi szines képet nyújt a jeli életének jellegzetes

„Este — írja Decobini barátommal és fűnk a Res'be. Resi feltalálója. A terem c Mindegyik asztalon rajta a száma és hárlékek segítségére az üntheti kívánságait.

például lenyomja a gvetkező szavakat villcosnó kerestetik“. Ma szont a következőképp „Tancos kerestetik“. pár egyedül akar msem háborgatva, ugy datot vetiti: „Kérjük.

Egyszerű és prakti zseb számára rendelrikus imperativusz. A fiatalemberek járkálnkat figyelik. A profnők hasonlóképpen, vessék magukat a m mindénáron rumbázn leg többje kereskedőn háztartásbeli. Vörösmosogatóedények viz kontaktust. Barátom szirozni szeretne engombot: „Tancosnó, perc mulva egy Liliat szökéség közeledk hajt le a torkán egy aki megértette a hívó lésege, a bárónő. mutat.

— Az ur egyedü vretne.

„Ez a tel is olyan

A Resiből átme gyü A bár zsu folásig telv ruhatárnál, a lépcsők egyetlen szabad asztal met szokás szerint asztalnál kapunk he előtünk birtokba vett és szöke hölgy, leány szelgetésbe elegyedün Nem beszélünk sem g lasztásokról. A Femélsőbbsége biztosítva

— Ez a telefonal a követ hölgy —, ne Ismerek két lányt, ak másikkig folytatott után férjhezmentek. Tréfásan kezdődött mint a filmekben...

A vörös lámpa kig nya felé fordul:

— Erna, ez neked A kisasszony felve figyel.

— Mit mond, uram mer? Ne vicceljen. gyakran ide. Persze, maga? Mondja meg B 17. A balkonon va

A lány felemeli a val a kezében susog.

— Mama, nézd esa a B 17-nél. Jól mut

A mama int a fejé

— Igen, jól néz ki colhatsz vele egy fo

Két perc mulva B talunk előtt és elind körbe.

Udvalás Hitlerre

A vörös lámpa is

— Ez önnek szól, a kövér, rózsaszínű.

— Nem, hanem g

Jól fog

Választási propaganda Hitlerért és Düsterburgért, flörtök és rumba között

Szines képek a mai Berlin éjjeli életéből a nagy elnökválasztást megelőző éjszakán

Berlin, március 18. A választási kampány lázas napjaiban látogatott el a német fővárosba Maurice Decobra. Az egzotikus Kelet forró szerelmi történetének szerzőjét természetesen nemcsak a politika érdekelte, hanem a német főváros társasléte, erkölcsi fizionómiája is. Ezért a pártok erőviszonyán kívül Berlin éjjeli életét is alaposan kitanulmányozta. Az alábbi tudósítás néhány szines képet nyújt a német főváros éjjeli életének jellegzetességeiből.

„Este — írja Decobra — Walter berlini barátommal és feleségével elmentünk a Res'be. Resi az asztali telefon feltalálja. A terem csaknem telve van. Mindegyik asztalon telefonkészülék, rajta a száma és három vetítőlamp, amelyek segítségével az ember szavakba öntheti kívánságait. Egy magános ur például lenyomja a gombot, amely a következő szavakat villgítja meg: „Táncosnó kerestetik”. Magános hölgyek viszont a következőképpen replikáznak: „Táncos kerestetik”. Ha egy szerelmes pár egyedül akar maradni, senki által sem háborgatva, úgy a következő mondatot vetíti: „Kérjük, ne zavarjanak”.

Egyszerű és praktikus. Egy minden szobára rendelkezésre álló kategóriás imperatívusz. Az asztalok között fiatal emberek járkálnak és a vetítőlampok figyelik. A professzionista táncosnók hasonlóképpen, készen, hogy rávessék magukat a magános urra, aki mindenáron rumbázni akar. A hölgyek legtöbbször kereskedőnő, kiárító, vagy háztartásbeli. Vörös kezük elárulja a mosogatóedények vizével való állandó kontaktust. Barátom felesége, aki lányszírozni szeretne engem, lenyomja a gombot: „Táncosnó kerestetik”. Pár perc múlva egy Lilian Harvey frizurájú székeség közeledik felénk, aki egyedül hajt le a torkán egy pohár pilsent és aki megértette a hívó jelet. Barátom felesége, a bárónő, mosolyogva reám mutat.

— Az ur egyedül van és táncolni szeretne.

„Ez a telefantalálmány nem is olyan rossz”

A Resiből átmegyünk a Femina-ba. A bár zsufolásig telve van. Torlódás a ruhatárnál, a lépcsőkön. Odabent már egyetlen szabad asztal sincs. De jó német szokás szerint az A 31-es számú asztalnál kapunk helyet, amelyet már előttünk birtokba vett egy kövér, rózsás és szőke hölgy, leánya kíséretében. Beszélgetésbe elegyedünk a hölgyekkel. Nem beszélünk sem politikáról, sem választásokról. A Feminában a szivügyek elsőbbsége biztosítva van.

— Ez a telefantalálmány — mondja a követő hölgy —, nem is olyan rossz. Ismerek két lányt, akik egyik asztaltól a másikig folytatott tréfás beszélgetés után férjhezmentek, még pedig igen jól. Tréfásan kezdődött s úgy végződött, mint a filmekben...

A vörös lámpa kigyul. A hölgy a lánya felé fordul:

— Erna, ez neked szól.

A kisasszony felveszi a hallgatót és figyel.

— Mit mond, uram? Hogy engem ismer? Ne vicceljen. Nem, nem jövök gyakran ide. Persze, hogy táncolok. Hát maga? Mondja meg az asztal számát. B 17. A balkonon van?

A lány felemeli a szemét és hallgatóval a kezében susog.

— Mama, nézd csak meg. Egyedül van a B 17-nél. Jól mutat, nem?

A mama int a fejével.

— Igen, jól néz ki. Mindenesetre táncolhatsz vele egy foxtrottot.

Két perc múlva B 17 ur meghajol asztalunk előtt és elindul Ernával a tánckörbe.

Udvalás helyett: szavazzon Hitlerre

A vörös lámpa ismét kigyul.

— Ez önnek szól, asszonyom, mondja a kövér, rózsaszínű hölgy, a bárónőhöz.

— Nem, hanem önnek...

— Dehogyan is...
— Csak ön után...

A vörös jel megkettőzi tevékenységét. A kövér hölgy végül is felveszi a hallgatót. Mosolyog.

— Mit mond, uram? Nem értem. Valomást akart tenni? Hallgatom. Miről van szó? Igen, hallgatom. Ó!!!

A hölgy gyorsan leteszi a kagylót. Mintha megsértették volna. A bárónő részvételjes hangon kérdi:

— Szentelen volt?

— Nem férfi volt. Nő beszélt, aki azt kiáltotta nekem: Szavazzon Hitlerre! Micsoda szégyen!

Szomszédnőnk kinézése után ítélve, úgy látszik, megközelíthetetlen Hitler sex appealje számára. Biztosan a marsallra fog szavazni.

A tánc befejeződött. Erna kisasszony visszatér. B 17 ur összecsapja bokáját s elvész a tömegben. Anya és leánya lassan beszélgetnek.

— Nagyon jól táncol...

— Mi a foglalkozása?

— Elektromérnöknek készül.

A mama helyeslően bólint. A jövő az elektromosságé.

— Korrekt?

— Igen... Különbözn majd meglátom.

— Mi az, hogy meglátom?

— Randevut adott holnap délután

hatra az állatkerti divatkiállításon.

— Jól van, Erna.

— Hadd csak el, tudom, hogy mit csinálnak. Emlékezz vissza Lizire. Azt mondtad, hogy könnyelmű és hogy el fog zúlni. Az eredmény: férje 500 márkát keres havonta és távol áll a munkanélküliségtől.

A vörös lámpa ismét kigyul. Erna sietve felemeli a hallgatót és szeméit egyidejűleg a B 17. asztal felé dirigálja. De látom, hogy a homloka ráncokba húzódik és a szája nem mosolyog. Gyorsan leteszi a hallgatót; ránéz az anyjára és vállat von.

— Mi az, Erna?

Megint választási tanácsot ad egy nő

— Micsoda szemtelenség! Egy nő azt tanácsolja, hogy szavazzak Düsterbergre. Hallatlan!

— Gyere, Erna, menjünk innen. Még csak szórakozni sem lehet nyugodtan.

A hölgyek kifizetik borukat és elbucsznak. A vörös lámpa ragyog. A bárónő tétovázik. Férje tréfásan biztatja:

— Hadd csak, hogy hívjanak, drágám.

Azt akarják, hogy szavaz Buster Keatonnel.

A bárónő habozik, de a csábítás tulságosan nagy. Füléhez emeli a hallgatót

Severing porosz belügyminiszter rendeletére házkutatást tartottak Hitlerék poroszországi körzetirodáiban

Hitler törvénytelennek jelentette ki a házkutatásokat

Berlin, március 18. Severing porosz külügyminiszter rendeletére házkutatásokat tartottak a nemzeti szocialista párt poroszországi körzetirodáiban s többhelyütt a kampóskeresztes rohamcsapatok részére küldött utasításokat s más iratokat foglaltak le.

Hitler törvénytelennek jelentette ki Severing belügyminiszter házkutatásokra

vonatkozólag kiadott intézkedéseit. A nemzeti szocialisták vezére hangoztatja, hogy nem felel meg a valóságnak az a híresztelés, hogy a nemzeti szocialisták puccsot akartak volna végrehajtani. Hitlernek az a meggyőződése, hogy a porosz belügyminiszter akciója egyszerűen manőver, amellyel azt akarja megakadályoz-

ni, hogy a nemzeti szocialisták a poroszországi választásokon előretörjenek s megdöntsék a szociáldemokraták eddigi poroszországi uralmát.

Berlin, március 18. A nagyhéten és az ünnepeken politikai fegyverszünetet proklamálnak. Tilosak lesznek a felvonulások és a szabadtéri gyűlések.

Szabadlábrahelyezték, majd ismét letartóztatták a CFR fuvarlevél panamistáit

Ioanid aligazgatót visszavitték Vacarestibe. Még a gépirókisasszonynak is jutott 750.000 leja panamából

Bucuresti-Bukarest, március 18. (Az Uj Kelet tudósítójától). A CFR fuvarlevél-panamistáinak ügyében új fázishoz érkezett el a vizsgálat. A törvényszék, mint ismeretes, megsemmisítette a Ioanid mérnök CFR aligazgató, valamint Cubat és Apostol Ionescu főtisztviselők letartóztatási végzését, ezzel szemben elrendelte Max Wurbrand volt szenátor, Petre Popovici, Mihail Popescu, Dumitru Popovici, Teodor Moscopol és Goldtsch Izrael fogvatartását. A végzés ellen úgy az ügyészség, mint a védelem fellebezett. Az ügyészség a három letartóztatási végzés megsemmisítése ellen, a védelem pedig a többiek fogvatartása ellen. A fellebezéseket egyesítették és áttették a táblai vádtanáchoz, amely tegnap tárgyalta őket.

A védelem ezalkalommal nem a vádlottak ártatlanságára való hivatkozással kérte a szabadlábrahelyezést. Ezzel szemben rámutattak arra, hogy a vizsgálóbírónak a büntető perrendtartás értelmében csak a gyanúsított kihallgatásától számított három napon belül bocsátanak ki érvényes letartóztatási vég-

zést. Az adott esetben azonban a gyanúsítottak ellen szombaton, március 5-én bocsátották ki a letartóztatási végzést, míg ennek megerősítése fölött csak a rákövetkező csütörtökön, 10-én döntött a törvényszék. A vizsgálóbíró csak három napig tarthat valakit törvényszéki megerősítés nélkül előzetes letartóztatásban, tehát azok a letartóztatási végzések, amelyek fölött a törvényszék március 10-én döntött, jogilag semmiek voltak már.

Az ügyész magáévá tette ezt az álláspontot, mire a vádtanács kimondotta a letartóztatási végzések megsemmisítését anélkül, hogy kiterjeszkedett volna bűnösségük megvizsgálására. A vádtanács elnöke ártat a vacaresti börtönhöz, hogy azonnal helyezték a vádlottakat szabadlábra, „ha csak nincsenek más végzés alapján fogvatartva”. Az ártat azonban eredménytelen maradt. Az ügyészség ugyanis időközben új vádpontokat fedezett fel terhükre, a vizsgálóbíró pedig ezek alapján új letartóztatási végzést bocsátott ki valamennyiük ellen. Nemcsak Wurbrandék maradtak tehát őri-

zetben, de Ioanid, Cubat és Apostol Ionescu is ismét visszakerültek a vacaresti börtönbe.

Bukuresti-Bukarest, március 18. A CFR panamával kapcsolatban tegnap letartóztatták Manolescu Angela gépirókisasszonyt, aki azelőtt Ioanid gépirónője volt, később áthelyezték Kisenyevbe, ahonnan hamarosan visszatért, de nem lépett újból szolgálatba. Lakásán Ioanid számos levelét és más bizonyítékokat találtak, többek között egy 750.000 lejes betétkönyvet. Angela kisasszony azt vallotta, hogy ezt a hatalmas összeget apjától kapta halálos ágyán, ezt azonban hamarosan megcáfolták. Bebizonyult ellenben, hogy Ioanid nagyon gyakran meglátogatta és látogatói között voltak több fuvarlevélfelülvizsgáló iroda vezetői is.

Tegnap Goloborsky, egy fuvarlevélfelülvizsgáló iroda tulajdonosa, aki ellen körözlevelet adtak ki, megjelent a vizsgálóbírónál és részletes vallomást tett. Kihallgatása után letartóztatták.

Jól fog mulatni, jöjjön el Ma, szombat este a City-kávéház összes helyiségeiben tartandó Purlm estélyre

Rendezi a Zsidó Nemzeti Szövetség helyicsoportja és a WIZO

PEBECO

Csak ha már késő ismerik fel sokan a rendszeres s-aj- és fogpolírozó fontosságát. Ne várjon addig, óvja meg fogainak egészségét a frissítő hatású és kellemes aromájú

fogpas-ta mindennapi használatra. PEBECO-tis-ta, frissen illato ó-leheletet és ragyogó fehérséget fogakát eredményez. Tis-ta óntubusokban Lei 20 és 32. Beiersdorf & Co. R. R. T. Braszov

A városi tulajdonosok számára egyetlen orvosság van: Sor-sukra hagyni őket

Bucuresti, márc.18. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A mezőgazdasági tartozások konverziójáról szóló vita során Trancu Jasi, volt avereszkánus miniszter azt kérte, hogy a konverziót terjesszék ki a városi tartozásokra és az iparra is. Erőből a problémáról ír vezetőcikkét az Argus legújabb számában Andrei Cor-teanu képviselő, a költségvetés előadója, Argetoianu egyik tanácsadója. Az érdekes cikkben Cor-teanu többek között a következőket mondja:

„Bizonyos, hogy az ok, amely a mezőgazdasági tartozások konverzióját igazolja, fennáll a városi tulajdonnál és az iparnál is. A mezőgazdasági termékek áresése az összes értékek csökkenését idézte elő. A pénz revalorizálása nemcsak a mezőgazdaságra szorított, hanem az egész gazdasági életet megrázkódtatta. Az áruvesztésnek a pénz új értékéhez való alkalmazkodása elkerülhetetlen a gazdasági élet összes vonatkozásaiban. Semmi sem szabadul meg a defláció elől. Az olcsóság, amelyhez a pénz drágasága vezet, önmagától képződik. Ha a kormány szükségesnek látja törvény útján beavatkozni a mezőgazdasági adósság és hitelezők viszonyába, nehezen vonhatja ki magát a kötelesség alól, hogy interveniáljon a városi és ipari tartozások kérdésében. Várható tehát, hogy a kormány megkísérli hasonló, vagy más eszközökkel a városi és ipari tartozások szanálását.”

Trancu Jasi a konverzió kiterjesztését kérve, rámutatott arra, hogy szükség van a hitel újjáteremtésére, amit csak az üzletekbe vetett bizalom visszatérése hozhat meg. E bizalom előcsalná a teaurizált pénzeket és az ingatlanok nem cserélődnek oly neveltséges áron gazdát. Trancu Jasinak igaza van, amikor azt mondja, hogy csak a jó üzletek csalják elő a pénzt rejtékekből. A pénz elbujik, mert nincs jó üzlet és mert bármely termelési befektetés deficittel fenyeget. A teaurizálás nem kívánt, de természetes jelenség akkor, amikor a defláció vagy a pénz értékének folytonos növekedése következtében a termelés deficités. A pénz hitel formájában jelenik meg, hogy a termelést megkönnyítse. Egészséges hitel az, amelyet termelésre fordítanak. A fogyasztási hitel a biztos romláshoz vezet és amikor a termelés is romlásához vezet, a hitel önmagától megszűnik és a pénz elrejtőzik. A piac reflexszerűen reagál és saját maga keresi meg a természetes orvosságot. A hitel erőltetett forszírozása ma, midőn a termelés deficités, a válság súlyosbodásához vezet, mert a termelés fokozását idézné elő, az áru-készlet szaporítását és az árak még katasztrófálisabb csökkenését.

Ha a pénz nem talál hasznos felhasználást a termelésben, más lehetőségeket kell találni, hogy rejtékhelyéről előbujjék. Ilyen alkalom nem lehet más: a tulajdon átszámaztatása. A gazdasági élet nem áll meg akkor, amikor a termelés deficités, hanem kompenzálja magát a tulajdonnak egyik kezéből a másikba való átszámaztatásával, egyre kisebb áron, egészen addig, amíg a termelés ismét lendületbe jön és hasznat hoz. A régi tartozásokat nem lehet teljes egészükben kifizetni a defláció alatt. A követelések épp úgy veszítenek névértékükből, mint a javak. Ezek a régi tartozások azonban a tulajdon elosztásának feloldó baktériumai, az általuk előidézett tulajdoncsere mozgásban tartja a gazdasági életet és pénzt hoz forgalomba az ingatlan tranzakciónál realizált nyereségek révén. A régi tartozások szembeszállnak a teaurizálással és fenntartják az üzleteket és a hitelt abban az értékben, amelyben a tulajdon egyik kézzől a másikra kerül. Épp úgy, ahogy a pénz teaurizálása nem egyéb, mint reflexszerű reakció a túlzott és deficités termelés ellen, az ingatlanok és inarvállalatok elértéktelenedése hasonlóképpen egy reflexszerű eszköz, amelyel a gazdasági

élet a teaurizálás ellen harcol. A városi tartozások konvertálása megakadályozná a válság automatikus és természetes orvoslását. A tartozások konverziója megakadályozná az ingatlanok tulajdonoscserejét. Nyilvánvaló, hogy az adósság nem veszik hideg vérrrel tudomásul a gazdasági élet természetes gyógyszerét. Am a tulajdon lelki értéke semmilyen szerepet nem visz a gazdasági törvények játékában. Aldozatok kétségtelenül lesznek. De a gazdasági élet normális körülmények között is szokott áldozatokat követelni. A törvényhozónak egyetlen feladata lesz ezzel kapcsolatban: limítálni a múltbéli követelések végrehajtását, a ma az adósság kezében levő vagyoniállagra. Meg kell akadályozni tör-

vényes uton az infláció idejéből származó követelések túltengését s meg kell adni a tulajdonukban elárverezett adóssoknak a lehetőséget, hogy vagyoniukat újjáépítsék. A mezőgazdák számára a tartozások konvertálása a szociális nyugalom problémája volt. A többi adósság számára nincs a válságnak más orvossága, mint sorsukra engedni őket. A városi tulajdon s az ipari tulajdon alá kell hogy vessék magukat az elértéktelenedés törvényének. A városi iparosok és tulajdonosok nem mai helyzetük természetellenes és erőltetett fenntartásában kell, hogy keressék megmentésüket, hanem az elértéktelenedésen már keresztülment új tulajdonok megszerzésében, amelyeket régi kötelezettségek nem terhelnek.

Ez a cikk tendenciájában és végkövetkeztetéseiben megerősíteni látszik azt, amit Argetoianu már nehányszor leszögezett: a kormány még csak nem is gondol a városi tartozások konvertálására.

KÖZGAZDASÁG

Tizenöt napos váltóóvatolási terminust kértek a kereskedők a pénzügyminisztertől

Argetoianu ígér, de nem hajlandó megmondani, hogy mit

Bucuresti-Bukarest, március 18. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagykereskedőknek egy küldöttsége kereste fel tegnap délelőtt Argetoianu pénzügyminisztert. Elmentek hozzá, hogy elpanaszolják azt a súlyos helyzetet, amelyet a mezőgazdasági tartozások konverziója teremt a kereskedelem és az ipar számára. Ha a törvényt a mai formájában megszavazzák, a kereskedőknek és iparosoknak egy jelentékeny része kénytelen lesz vállalatát likvidálni. Ha a kereskedők követeléseit nem természetes uton likvidálják, úgy ezek a maguk részéről ugyancsak nem fogják kötelezettségeiket teljesíthetni. A baj elhárítására két megoldás van:

1., vagy a kereskedők és iparosok tartozásait a mezőgazdákéhoz hasonlóan likvidálják.

2., vagy pedig kivonják a konverzió alól a kereskedőknek a mezőgazdákhoz szembeni követeléseit.

Az első megoldást nem kívánják a kereskedők sem. Tisztában vannak azzal, hogyha a mezőgazdasági tartozások konverziója súlyos csapást jelent a hitel számára, a konverzió a városi tartozásokra való kiterjesztése egyenértékű volna egy általános moratóriummal, ami lerombolná a maradék köz- és magánhitelt is. Maradna a második megoldás. Ezt alkalmazni lehetne anélkül, hogy a mezőgazdák sok kellemetlenség érné ezáltal. A hitelbe vásárolt áru után a kereskedők nem számítottak fel uzsorakat.

Ettől függetlenül a delegáció kérte a pénzügyminisztert, hogy a következő intézkedésekkel jöjjen a kereskedők és iparosok segítségére: tolják ki a váltók megóvatolásának határidejét a mai há-

rom napról a lejáratától számított 15 napra. Módosítsák az érvényben lévő csőd-eljárást, abban az értelemben, hogy csak a család bukások esetében mondják ki a csődöt. Azoknak a kereskedőknek és iparosoknak, akik a körülmények kényszerítő ereje folytán lesznek inzulvensek, adják meg egy kevésbé drasztikus eljárás lehetőségét: a vagyon bírói uton való likvidálását.

Argetoianu nyugodtan hallgatta végig a delegátusokat. Szórakozottan látszott. Amikor a delegátusok választ kértek tőle a pénzügyminiszter összeráncolta homlokát, majd rövid gondolkodás után ezeket mondotta:

— Azt hiszik önök, hogy én nem tudom, milyen nehézségekkel küzd a kereskedelem és az ipar. Azt hiszik, nem tudom, milyen kihatással lesznek a most készülő törvényhozási intézkedések a kereskedőkre és iparosokra? Azt hiszik, hogy engem nem foglalkoztat ez a probléma? Hogy nem fogom megtenni a megfelelő intézkedéseket?

A delegáció felvilágosításokat kért. Argetoianu azonban egy szóval sem volt hajlandó többet mondani. S így egyelőre titok marad, hogy milyen megfelelő intézkedésekkel akar a pénzügyminiszter a kereskedőkön és iparosokon segíteni.

Purimra vidámeggyelvonásosok!

Szabó Imre: Gábort ünneplik
Szabó Imre: Egy finom kis parthie
Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályában. Előadási jogdíjjal darabja 200 lej

Szab. Allami Osztályosorsjáték

Főelárusító:

Kereskedelmi Hitelintézet Rt.

Ciuj, Piata Unirii 20.

80.000 sorsjegy, 40.000 nyeresemény

Huzás már
április 23
és 24-én

Legnagyobb nyeresemény: 10,000,000 Lei
Külön jutalom: 5,000,000 Lei
Főnyeresemények: 5,000,000 Lei
3,000,000 Lei
2,000,000 Lei
1,000,000 Lei
750,000 Lei
500,000 Lei

Sorsjegyek ára: egész 1000 lei fél 500 lei egynegyed 250 lei egynyelcad 125 lei

Alcélárusítók kerestelnek!

EGYESÜLETI ÉLET

MA ESTE lesz a Zs. N. Sz. kolozsvári helyi csoportjának és a Wizo-nak együttes purimestje a City kávéházban. A helyi csoport és a Wizo estélye előrelátólag az idei szezon egyik legkiválóbb eseménye lesz. A pompásnak ígérkező estélyt kitűnő műsor vezeti be, amelyet tánc fog követni. A purimest iránt városszerte élénk az érdeklődés.

A zsidó óvoda purimünnepélye. A zsidó óvoda ezidei purimünnepélyét f. hó 20-án, vasárnap d. u. fél 4 órai kezdettel — a szülők egyöntetű kívánságához képest — ezúttal az román kat. fiugimnázium dísztermében tartja meg, melyre vendégeket, úgy felnőtteket, mint gyermekeket, szeretettel lát az óvoda vezetője.

A Cristal Palace termében vasárnap délután 5 órai kezdettel tartja meg szokásos táncal egybekötött teadélutánját a kolozsvári Zsidó Nőegylet.

A nagyváradi Wizo és az Aviva-Barisszba folyó hó 26-án, szombat este nagyszabású jelmezes purimballt rendez a nagyváradi Kereskedelmi Csarnokban. A ball nagysikerűnek ígérkezik és városszerte élénk érdeklődés előzi meg.

A kolozsvári Magánalkalmazotti Föderáció tisztviselő-szakosztályának teadélutánja a City kávéházban. A kolozsvári Magánalkalmazotti Föderáció tisztviselő tagjai vasárnap, március 20-án délután 5 órakor a City kávéház összes helyiségeiben táncal egybekötött teadélután rendeznek, melyre a tisztviselő társadalom tagjait ezúton is meghívják. A zenét Halász Lajcsi zenekara szolgáltatja. Vendégeket szívesen lát a rendező cég.

Mosoly országá!

Szombaton este 9-kor és vasárnap délután 6-kor a Magyar Színházban a Mosoly országá kerül színre, Lehár legszebb operettje, amely Kolozsváron is tomboló sikert aratott az aradi operettegyüttes előadásában. Annakidején félbe kellett szakítani a sorozatos előadásokat. Most tehát fölújítja a színház a Mosoly országát. A két előadás iránt olyan nagy érdeklődés nyilvánul meg, hogy ajánlatos jegyekről előre gondoskodni.

Vasárnap délelőtt 10 és 20 lejes helyekkel: a Potyautas.

Vasárnap este: Huszárfogás. Vasárnap este a nagyszerű aradi szereposztásban a Huszárfogás kerül színre nagyon olcsó mozhelyárrakkal. Helyárak: 40, 30, 20 és 10 lej.

— Purimest a Magyar Színházban. A Magyar Színház kedd esti purim-kabarejára nagyban folynak a próbák. Szabó Imre két új és aktuális egyfelvonásosán kívül László Andor és Major Kató is egyfelvonásossal szerepelnek. Az est programját Felhő Ervin állította össze, aki maga is Modern házasság címmel darabot írt. Ő egyébként az est rendezője. Játsszani fognak Szabó Imre darabjai ban: Keleti Aranka, Vass Piri, Leővey Leó, Felhő Ervin és a társulat néhány más tagja. A konferánstot Katz László látja el. Major Kató és László Andor táncduettekkel, énekekkel fognak szerepelni. Az előadás mozhelyárrakkal megy és a Keren Kajemeth javára szolgál. Mindenkinek kötelessége elmenni kedd este a színházba.

Colfescu ügyész

Az ügy

Csöndes beszédekről

Nem a vádlott fontos...

Ciuj-Kolozsvár, március 18. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Mind nem tudtuk, hogy mi a Colfescu ügyésznek. Egyszer ismertük: Colfescu ügyész ment át a közudatba, kerestek nélküli. Ő: Colfescu egy-egy vádbeszédétől az ügyész hangos. Akiről már nyilvános tárgyaláson, hogy kedvéért dolgozik olyan események kedvéért vadgosszadakat ujságírók fejéhez verek során kerülnek a szíke elé. (Ez is egy meg Colfescu nevéhez fűződik. Azelőtt egy-két éven keresztül Colfescu ügyész volt minden ujságíróknak a tárgyalásra aligha került a helyő hozzáértéssel alkalmesetén a perek nagytömege elérkezett az amnesztia ügy hangzik csak jól, kerek. Ha jól emlékszünk, dr. Polkora a táblán azt a súlyos kéne, hogy előre elké-

Beszélg

A magánbeszélgetés köz Colfescu ügyész eleven, gy (Apró) szürkésbarna szem arcból villannak elő és ez a nélkül, korántsem olyan fébeszedmodorra, ha szónokias való, már nem Colfescu ügy-

„Mégvéde

— Tagadhatatlan: a sa Egyike az országban dominak. És a helyesen irányítópeny egy támasza és véde meg legyen az államhatalom ügyész. A sajtó, mely egy magából a társadalom részét irányítója a közéletje tehát a társadalomnak közöz a társadalmi rendert irányításával kiküszömmi az anarchisztikus megak. Eppen ezért a sajtó e fontosabb feladata: megőrly elvét (principiul autorrend nem állhat fenn, haabó egyéniségeket nem öveznek kijáró respektus.

— Ha megérdemlik — vet

— Még akkor is, ha neklik meg — feleli az ütekinéltybe vetett hit meg

Tekintélyron

— A kisebbségi sajtót —yan célok vezeték, amelyekbenben egybesnek az ügyel. Az ügyész is érdekeket végyi sajtó is érdekeket. Cstó egy néptömeget képvisel.

Minden lap mögött az ifvőró nép tömegei vonulnak sajtón keresztül jogait köve kulturális és gazdasági é

Talán egyetlen sajtó sem gába annyi energiát, mintgyi sajtó, nincs sehoh annyitület, mint éppen a kisebbségi erdélyi kisebbségi sajtó ez igyekszik gyakorolni: nemmbol tehát,

hanem tömegeinek érdekeit, tetszik: tekintélyét vé

mi számunkra a legszomorúatásunk gyakorlása közbenozunk az ugynevezett álami jogokat követelünk, sem tésesbet, mint amennyi mitárnak kijár.

Colfescu elgondolkozik:

HIREK

A vőlegényelölt

Az alábbi tragikomikus történetnek, mely az állomáson játszódott le két órányúlás között, szemtanúja voltam. Két szereplő az apa, a szolgálatkész, a földöztesz apa, a mindenre kész, a Sajó nevű kereskedő. A helyzet körülbelül az, hogy a mindenre kész apa férjhez akarja adni a lányát, a földöztesz apának — miután Kori hangversenyén nem képes elhelyezkedni — a városban egy körutazási jegyet Kiburgódtól Kiburgódtáig.

E pillanatban az atya lihegve érkezik Perronra. Jobbkezében az újságok, egy narancs és banán izléses csomagolásban, ezenkívül egy kis kizokker, egy fűtő, baljában egy nagyobb bőrtáska, egy átmeneti kabát, egy cipőskatulyában pedig kész a spárgával átköve.

A harmadik szereplő a vonat, amely már beérkezett és most topogva szűk, sötét, üvölt és izgalmat, meg füstöt teremt. Szóval úgy viselkedik, mintha inteln akarna.

— Sajókám — szól az apa —, ebédelt már ma?

Miután délelőtt fél 11 óra van, Sajóka megilletlenül felvilágosítja az apát, hogy még nem ebédelt.

— Sajókám, van zsebkendője?...

— Van.

— Sajókám, nem éhes?...

— Ezt a tulajradó szeretetet csak ugyan nem lehet szől nélkül hagyni: — Nézze — maga vén trottli —, ne kérdezzon annyit, mert megjárja velem. Különben már otthon megmondtam: Zsebkendőm van. Éhes nem vagyok. Tiszta fehéreműt vettem. A piszkos ott van a szennyesruha között a zsekrény alatt. Olvasni valóm van. De most már aztán hagyjon békét. Trottli.

Ez után a szóáradat után Sajó olyan pizta vesz fel, mint Napoleon Wagram után. Karjait egymásba fonja és hallgat. Az apa csupa tenni akarás, csupa szolgálatkészség és csupa verejték. Összeszedi két kidolgozott, ráncos kezét és úgy könyörög Sajókának:

— Na... naaa... naaaaa Sajóka, legyen jó fiu, ne legyen olyan komoly... na, nevessem egy kcsit.

Sajó most nem mosolyog. Az Istennek sem. Ezzel szemben felszál egyik második osztályu kocsiha, feltéti az apát a csomagokat, leereszti az ablakot, megáratára gyújt. Az idő rövid. A vonat egy perc múlva kifut a állomásról. Az apán látszik, hogy szeretne még valamit kérdezni, de nem mer. Szólásra nyitja a száját, aztán megint becsukja. Ez a járt többször ismétlődik. Végre a vonat mozgásba jön és ekkor az apa is elindul. Először csak szép lassan. Aztán egyre jobban sietve, végül szabályos futólépésben megy a vonat mellett. Ami ezután következik, azt már a kalauz elbeszéléseből tudom. A vonat már az országúton halad, mikor a kalauz megszánja az apát, aki már a harisnyáját is letúrta a nagy szaladásban. Szóval a kalauz szól Sajókának, hogy egy pillanatra jöjjön az ablakhoz és nézze meg, hogy mit akar az a szerencsétlen. Következő kép: Sajó az ablakban:

— Na, mit akar?

— Sajókám, drága, csak azt akartam mondani, hogy irjon, irjon. Sajókám, drága — és eszméletlenül esik össze a vonat mellett... (j. e.)

— Csapadékos időjárás várható. Budapestnél jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognóza szerint egyelőre még csapadékos időjárás várható, később valószínűleg idő lesz, megélénkülő szelekkel, hőmérsékletcsökkenéssel és a csapadék mennyiségével. A hőmérséklet Budapesten márciusban 4 fok Celsius.

— A francia szenátus megszavazza a költségvetést. Párizsból jelentik: A francia költségvetés bevételében 41 milliárd 184 millió 541 ezer 481 és kiadásában 41 milliárd 179 millió 808 ezer 080 frankot terveztek. A költségvetési javaslat a szenátus elé kerül, ahol elfogadtatása biztosított van.

— Sulyos pénzbüntetéssel sújtották Gandhi barátját. Londonból jelentik: Bombayben Bajajt, Gandhi barátját, a Bombayban kongresszus vagyonának kezelőjét egyévi elzárásra és 500 rupia pénzbüntetésre ítélték, mert vonatodott egy elölbi itélet rendelkezéseinek eleget tenni s naponta jelentkezni a rendőrségnek.

Megkezdődtek a formaszertinti béketárgyalások is Japán és Kína között

Mandzsuriában fokozódnak a zavargások és zendülések

London, március 18. Sanghaiból jelentik, hogy a fegyvernnyugvás tovább tart és teljes a csend. Japán és Kína között a formaszertinti béketárgyalások is kezdetüket vették. A nemzetközi negyedben reménykednek, hogy már nem fog sor kerülni az ellenségeskedések újrafelvételeire.

Egyidejűleg az Exchange Telegraf je-

lenti Sanghaiból, hogy a Mandzsuriába kiküldött népszövetségi vizsgálóbizottság ma Lord Lytton elnök vezetése alatt bejárta Sanghai romokban heverő kínai negyedeit és az elpusztított falvakat.

Tókióban egyébként aggnak a Mandzsuriái északi és nyugati határvidékeken egyre jobban erőre kapó zendülés és zavargások miatt.

Lindberghné szanatóriumba kell vinni, Lindbergh tegnap sirásra fakadt gyermeke eltűnése miatt

Semmi nyoma még mindig az eltűnt gyermeknek

Newyork, március 18. A Lindbergh-gyermekek utáni kutatás még mindig nem vezetett semmi kézzel fogható eredményre. Lindbergh ma a híres newyorki Pinkerton magánrendőrségnek megbízást adott a fia utáni kutatásra.

Newyorki jelentés szerint tegnap orvosi konzilium volt Lindberghnével. Úgy döntöttek, hogy a feldult lelkiállapotú Lindberghnének sűrűn szanatóriumba kell vonulnia. Gyermekeinek elvesztése egyre súlyosabban nehezíti Lindberghre is. Tegnap először látták sirni. A meg-

gyötört szülők kijelentették, hogy a fiu épségben visszakerülése ellenében vagyunk felét jótékony célra fogják adni a gyermekjóléti intézményeket létesítenek.

A Fehér Házban meg vannak győződve arról, hogy abban az esetben, ha Lindbergh személyesen megkérné Hoover elnököt Al Capone szabadlábra helyeztetésének elrendelésére, hogy a bandavezér megkísérelje az elrabolt gyermek visszaszerezését, Hoover nem zárkóznék el a kérés teljesítése elől.

Olcsóbb lett

— Schratt Katalin nem nyomorog. Bécsből jelentik: Ferenc József volt osztrák császár egykori barátnőjéről Schratt Katalin bécsi színésznőről legutóbb olyan hírek terjedtek el a bécsi sajtóban, hogy az egykor híres és gazdag primadonna nyomorba jutott. Schratt Katalin ezeket a híreket most ügyvédje útján valamenynyí bécsi lapban megcáfolhatta.

— Eljegyzés, Grossberger Terit (Szabadka) eljegyezte Spitzer Norbert Oradea.

— Bécsben elgázolta a villamos a volt osztrák-magyar hadsereg egyik tábornokát. Bécsből jelentik: Weber-Ebenhof Oszkár báró tábornokot, aki a régi hadseregben nagy szerepet töltött be, egy villamoskocsi haláragazolta. A tábornok menetközben fel akart ugrani a kettős villamoskocsi első kocsijára, elcsuszott és a második kocsira kerekelt alá. A kerek lekvágták mind a két lábát és borzalmas belső sérüléseket okoztak rajta. Mikor a 77 éves öregembert kivették a kocsiból, már halott volt. Weber-Ebenhof báró halála nagy részvétet kelt Bécsben.

— Huszöt negyven százalékig esett a francia import és export. Párizsból jelentik: Az év első két hónapjában a francia import 4 milliárd 739 millió 870 ezer és a kivitel 3 milliárd 574 millió 688 ezer frank volt. Az elmúlt év megfelelő időszakával szemben úgy a behozatal, mint az export 20—40 százalékos csökkenést mutat.

— Idegesség, fejfájás, álmatlanság, szédülés, bágyadság, levertség, félelemérzések esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz kútnő háziszarok nagy részét megszünteti s visszahozza a testnek és szellemnek régi munkaképességét. Orvosi szaktekintélyek megfigyelték, hogy a Ferenc József viz öreg embereknek is megbízhatóan és minden fájdalom nélkül hat. A Ferenc József keserűviz gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Nem bontják fel Bécsben a külföldről érkező gyanus leveleket.

Bécsből jelentik: A postai igazgatóság cáfolja azt a hírt, mintha rendeletet adtak volna ki külföldről érkező gyanus levelek felbontására, miáltal az esetleg bennük talált értékeket elkobozhatnák.

— Adar hetedik predikáció. Glasner Akiba főrabbi gyengélkedése miatt az adar hetedik gyászbiszéd vasárnapra halasztódott el. A főrabbi délután öt órakor tartja a Mikes Kelemen uccai templomban az emlékbiszédet.

— Egytizedére akarják leszállítani Amerikában a bevándorlási kvótát. Londonból jelentik: A washingtoni képviselő ház bevándorlási bizottsága elfogadásra ajánlja azt a törvényjavaslatot, amely szerint az összes országok részére adott eddigi bevándorlási kvótát egytizedére kell leszállítani.

az Ursus sör

— Starhenberg herceg négy és félmillió sillinget fizetett rá a Heimwehrre. Bécsből jelentik: Starhenberg herceg az ausztriai Heimwehr finanszírozásával 4 és félmillió silling adósságot csinált. A herceg, aki nagybírtokos és ezenfelül hatalmas erdősegei is vannak, kénytelen Svájcba utazni, ahol bevárja megbízottainak hitelezőivel folytatandó egyezkedései eredményét.

— Bauer Gusztávot nem engedik be Olaszországba. Bécsből jelentik: A Schaeffner Kitty meggyilkolásának vádjával felmentett Bauer Gusztáv az olasz kormánytól beutazási és letelepedési engedélyt kért, de kivánságát nem intézték el kedvezően.

— A finn kormány egyelőre nem osztalja fel a lappómozgalmat. Londonból jelentik: Helsinkii távirat szerint a finn kormány egyelőre nem osztalja fel a lappó-szervezeteket, de az államvédelmi törvény alapján minden nyilvános gyűlést és felvonulást betiltotta.

— Rövid törvényhozási szünetet tart a francia kamara. Párizsból jelentik: A kamara hajnali öt óráig tartott ülése után rövid törvényhozási szünet áll be. A legközelebbi ülés kedden lesz, amelyen folytatják a választójogi reform feletti vitát.

— Beteg a világ legöregebb embere. Londonból jelentik: Angol lapok szerint a világ legöregebb embere, a török Zaro Aga, akit azt állítja magáról, hogy 147 éves, beteg, egyik londoni utcán összeesett. Bevittek egy kórházba, ahol az orvosok kijelentették, hogy az aggyastyan betegsége nem veszélyes s így egyelőre nem kell félni attól, hogy hosszúra nyúlt életét bevégi.

NAPRÓL NAPRA

Atholl hercegnő az angol királyi fülharmóniai társaság hangversenyén Rachmaninoff orosz zeneszerző és zongoraművésznek a társaság aranyérmét átadta üdvözlő beszéd kíséretében. Ez Anglia legnagyobb zenei kitüntetése.

Az amerikai bevándorlási hatóságok beszüntették a külföldi zenészek beutazásának engedélyezését kivéve, ha a kérelmező nemzetközi híru és kivételes tehetségű zenész. Az intézkedést a washingtoni kongresszus döntése alapján léptették életbe.

Chicagóban folymak az első nagy világi és békekongresszus előkészületei. A kongresszust a százéves Chicago nagy kiállításával egyidejűleg nyitják meg a jövő évben.

Amerikai statisztika szerint öt év alatt kétezer emberrablás történt az Egyesült Államokban. Főként asszonyokat és gyermekeket raboltak el. Legtöbbjük váltságdíj ellenében vissza került hozzátartozóhoz, de voltak sokan, akik örökre eltűntek.

Az ünnepeken Münchenben döntésre kerülnek a német amatőr ökölvívó-bajnokságok küzdelmei. Eddig 63 nevezést adtak le. A küzdelmekben csak németek indulnak. Olasz- és Magyarország boxolói távolmaradnak a mérkőzésektől.

Az amerikai fedettpálya teniszbajnokságok férfi egyes számában feltűntést keltett, hogy Barkley Bell amerikai teniszese az előmérkőzések során legyőzte a tavalji bajnok, francia Borotrárt 6:2, 6:4 arányban.

A francia közoktatásügyi miniszterium szakértőt küldött ki az állami színházak válságos pénzügyi helyzetének tanulmányozására.

Ugy terveztek, hogy a Nagyoperát március végére bezárják, de a személyzet elfogadta a fizetéscsökkentést s így valószínűleg elhárul az opera bezárásának veszélye.

A bécsi Sacher-szálló elhalt tulajdonosnőjének örökösei a hagyaték passzívítása folytán egyezkedni óhajtanak a hitelezőkkel. Két évre 66 százalékot ajánlanak fel. A szálloda adósságait meghaladják az egymillió sillinget.

Nul'alkozat

Alulírott Sperber Dávid brassói ort. izr. főrabbi van szerencsém a zsidó közvéleményt atekintetben informálni, hogy a peszach-csokoládé gyártására általam kiadott és közismert Hechser egyáltalában nem tekinthető olyan ténynek, mint amely az Ort. Központi Iroda elleni akciónak volna minősíthető, mert ez a Hechser még olyan időben bocsátott ki, amikor a Központi Iroda választmányában ennek rendezésére még indítvány sem tétetett. Erről különben főtisztelendő Wesel Albert elnök urnak is tudomása van. A főtisztelendő Fuchs Benjamin főrabbi urnak indítványa is csupán az Erdélyben gyártott peszachi csokoládé védelmét célozta s ennek folytán a Központi Iroda által kiadott körlevél csakis így értelmezhető.

ויאלו עייני וישעו ברי שום פספוקי
Brasov, 9 Adar Sényi 5692 (1932 március 17.)

Sperber Dávid Brasov ort. izr. főrabbi.

IVIDAM SÁDOK

— Csak a szarvaid hiányoznak. Édes fiam ahhoz, hogy tökéletes szármár légy...
— De hiszen a szárnak nincs is szarva...
— Nincs! Akkor tökéletes szárnár vagy...

MILNÉ
iskola
orogaria 14
ek, szövétt
fonalás
véttel gyor
özöltetnek
zímf. hangv.
hangv.
ri hangverseny
us 24.
nofón. 20: Szim
hírek.
nazene. 12.05:
nyü zene. 19:
hangv.
oztató zene.
darabok.
angv. 5.30: opera
e.
hangv.
in hangv.
n. 20.20: Köny
s énekkoncert.
auss hangv.
lühangv.
22: Hangv.
redükoncert.
omofón. 20: Zon

ESÉK

acte succesorale
lók részére szük
olesó árban be
nk útján. Erdek
ere küldendők.

pescu (Szentléle
Str. Calugária
alatti ház előny
eklódok fordulj
intézet Rt. Iga
0.

nagyobb helyisé
an irodahelyisé
—4—5 szobával
a kiadóba.

látást keres pos
eligére.

onnal kiadó fik
400 holdas bir
Jakobi Emil ügy
a Maria No. 8.

gobelinvarráz
intirozás, előnyo
filéfüggönyök, te
Fisch Böske kézi
Malom u. 16.

ÉS
kákknak montiro
anyozását és javi
dó kiállítás. Som
u Maniu.

izraelitafiu Grün
ában Piata Mihai
on zárva.

helyettesnek aján
zható urinó. Meg
e Arad.

tvisező, izr. jelen
ipari vállalatok
enciát talál, befo
tencia 31" jelleg
radea.

endkívüli olcsó
D'or Piata Unia

esselényi) 23. em
helyiség irodán
nek kiadó. Telefo

UJ KELET *Legújabb hírek*

Már a 30-ik szakasznál tartanak a konverziós vitában

Cuza és Robu tiltakozása ellenére is elfogadta a kamara Fischer József módosító javaslatát

„Ha egy zsidó javasolja, akkor nem lehet jó a módosítás és nem kell elfogadni“

„Hogyne — mondotta Cuza, hogy egy zsidó csinálja meg a mi törvényjavaslatunkat“

Bucuresti-Bukarest, március 18. A kamarában Argetoianu pénzügyminiszter hárommillió rendkívüli hitel megnyitására szóló törvényjavaslatot terjesztett be, a hitelből az olvadás következtében előálló árvek károsultjait fogják felségelyezni. Egy másik beterjesztett törvényjavaslat Kolozsvár városát hatalmazza fel arra, hogy Goga Octaviannak ajándékozassa 512 négyzetméter területű földterületét.

Radu Lascu a házszabályokhoz szóló hozzászólásában kifogásolja, hogy Duca a kamara pénzügyi bizottságának üléséről kiutasította Vaitoianu tábornokot, aki a bizottságnak nem volt tagja. Elmondja, hogy maga Jorga miniszterelnök is sajnálkozást fejezte ki a történet fölött.

A június után keletkezett adósságok nem eshetnek konverzió alá

A kamara ezután folytatta a konverzió szakaszokénti vitáját. A 12. szakaszban Buzuiocescu (agrár) tiltakozik D. R. Ioanitescu elfogadott módosító javaslatát ellen, amely szerint az 1931 június elseje után felvett adósságok nem esnek a konverzió hatálya alá. Argetoianu kifejti, hogy a későbbi adósságokra nem is lehet alkalmazni a konverziót, mert hiszen akkor már mindenki tudta, hogy ezzel a törvényjavaslattal a kormány jönni fog. Egyébként a június dátum nem végleges és a szenátusban még módosítani lehet. Kijelenti, hogy nagyon furcsának találja azt a rengeteg intervenciót, amely különleges magánérdekek szolgálatában történt a terminus körül.

Valjean előadó kijelenti, hogy a bírák váltók miatt a szakasz fogalmazásában bizonyos kiegészítésre van szükség.

Minden módosítást elfogadnak

Radulescu javasolja, hogy a mezőgazdasági kényszerregezés elnevezést változtassák meg, bírósági úton történő szanálásra.

A 18. szakasz Zamfirescu zavaros fogalmazásának találja.

A további szakaszokat egész a 21-ig be zárólag változatlanul megszavazzák.

A 22. szakaszban Constantinescu Porden kéri, hogy a törvényszék döntése ellen a döntéstől számított harminc napon belül lehessen fellebbezni. Javaslátát elfogadják.

D. R. Ioanitescu javasolja, hogy a kény szeregzeznél szereplő kamatláb ne legyen nagyobb a Nemzeti Bank kamatlá bánál. Ezt a javaslatot is elfogadják.

Stanoiu kéri a 24. szakasz törlesztését. Ez a szakasz szankciókat tartalmaz azon adó sok ellen, kik igyekeznek kibujni egyes hi telezőkkel szembeni adósságaik alól. Ar getoianu nem járul hozzá a javaslathoz.

D. R. Ioanitescu: Az adósnak be kell jelenteniük azon adósságaikat is, amelyek szerintük nem érvényesek, de amelyekre vonatkozólag követelések állnak fenn.

Fischer József dr. módosításai

Fischer József dr. a 26. szakaszban kéri annak precizizálását, hogy az előzetesen szerzett végrehajtási jogok közül csak azon adósságokra vonatkozik vesztésük el hatályukat, amely adósságok konverzió alá esnek. A javaslatot elfogadják. A 27. szakaszban ugyancsak Fischer József tett módosító javaslatot, hogy minden vagyoneleidegenítés, vagy elzálogosítás, amelyet az adós a konverziós eljárás megindítása után tesz, hatálytalan legyen a hitelezővel szemben.

Ezt a módosítást is elfogadják.

A 28. szakaszban Stoianovici kifejti, hogy miután a bankoknak szükségük van

a váltótárcájukban szereplő váltókra, arra az átmeneti időre, amíg a kényszerregezési eljárás folyik, az adósk cseréljék ki váltóikat a konvertált összegekre.

Trancu-Iasi felvilágosítja, hogy a kény szeregzezség kimondása előtt nem lehet a váltókat kicserélni, amire Stoianovici visszavonja javaslatát.

Zamfirescu Pordeni a 29. szakaszban kéri, hogy a kényszerregezésnél az új adósságok törvényes jelzővel legyenek garantálva. Elfogadják, éppen úgy, mint D. R. Ioanitescu javaslatát, hogy a fizetendő részleteket a kincstárhoz fizessék be, vagy a pénzügyigazgatósághoz.

A 30. szakaszban Fischer József tett módosító javaslatot aziránt, hogy az adós

az eljárás egész folyamata alatt változtat hassa meg a likvidálási tervet olyan értelemben, hogy befizetéseiével annak tartamát megrövidíthesse.

Valjean előadó kijelenti, hogy a javaslatot elfogadják.

Robu cuzista: Ha egy zsidó javasolja, akkor nem lehet jó, nem kell elfogadni.

Cuza: Elvetjük: Hogyne, hogy ez a zsidó csinálja meg a mi törvényünket.

Az elnök szavazásra teszi fel a kérdést és Fischer dr. módosító javaslatát a kamara megszavazza.

A konvertálási javaslatot a 37. szakasz tárgyalják le, utána a bélyegtörvény módosításával foglalkoztak.

Járt-e Patrascanu ügyvéd a moszkvai kommunista kongresszuson?

Eljárás indult a romániai kommunista szervezet öt tagja ellen azon a címen, hogy Oroszországban jártak

Bucuresti-Bukarest, március 18. A Cuvantul értesülése szerint a romániai kommunista szervezett öttagú küldöttsége Patrascanu ügyvéd vezetésével nemrég részt vett a moszkvai nagy kommunista konferencián, ahonnan azóta már vissza is tért az országba. Ebben az ügyben az illetékes hatóságok kihallgatáso-

kat eszközöltek. Patrascanuek azt állítják, hogy ők csak Berlinig utaztak el, igazolásul be is mutatták utlevelüket, amelyen csupán német vízum van. A hatóságok értesülései szerint a küldöttség tagjai Berlinből szovjet utlevéllel utaztak tovább. Az eljárás mind az öt ellen folyik.

Konstancában a svéd és francia alkonzulok társaságában rejtélyes körülmények között agyonlőttek egy erdélyi artista leányt

Bucuresti-Bukarest, márc. 18. Konstancában péntekre virradó éjjel az egyik mulatóhelyen a svéd és a francia alkonzulok több nő, köztük Schwartz Erzsébet és Tóth Elza erdélyi artista lányok társaságában mulattak. Reggel felé a mulatózó asztalnál fegyverdörrenés hangzott el és Schwartz Erzsébet összeesett. Megállapították, hogy va-

laki az asztal alatt a leányra lövést adott le és a golyó a gyomorba furdott. A rendőrség megindította a vizsgálatot, amelynek eredményéről eddig még nincsenek értesülések. Megállapították, hogy a revolver az egyik a társaságban jelenlevő férfi volt. A nyomozás folyik.

A bukaresti sajtó attól tart, hogy Németország csapdát állított fel Romániának

Bucuresti-Bukarest, március 18. Az „Universul“ a német-román kereskedelmi egyezmény életbeléptetésének hírére azt írja, hogy az a huza-vona, amelyet Németország az egyezmény alkalmazásánál mutatott és az egyezmény napirendre való hozatala akkor, amikor olyan nemzetközi gazdasági gondolat képezi általános megvitatás tárgyát, amely nem konvencionál Németországnak — a dunai államok gazdasági konföderációja — bizonyossága annak, hogy a németek tovább folytatják nem őszinte politikájukat. Ez a német eljárás egyébként igazolja a román

hivatalos körök tartózkodó magatartását is.

Vasilescu Carpen ipar- és kereskedelemügyi miniszter kijelentette ezzel és a Tardieu javaslatl kapcsolatosan, hogy figyelembe kell venni minden sugalmazást, amely Franciaország részéről jön és a német egyezmény életbeléptetésével kapcsolatban is ez az elv lesz az irányadó. Románia a Tardieu tervről még hivatalosan nem kapott javaslatot, ami természetesen is, hiszen Franciaország addig nem állhat elő egészen konkrét indítványokkal, amíg az érdekelt államoknál

azok sikere felől nem érdeklődött. A német-román gazdasági egyezmény mostani életbeléptetése ügyében a román kormány a saját maga által meghatározott állásponton áll, bizonyos azonban, hogy Németország részéről az adott pillanatban tett javaslat különböző kommentárokra adhat alkalmat. Ennek ellenére azt hiszi, hogy végeredményben a javaslat elfogadható.

A Lupta óvatosságra inti a kormányt a német javaslattal szemben, mert nem lenne az első eset, ha Románia most beleesne a németek által felállított csapdába, ami igazán nem kívánatos. A lap szerint a németek ezzel a lépésükkel Tardieu tervet kívánják szabotálni.

Nagyváradon nagy pusztításokat végez a Pece-patak áradása

Oradea-Nagyvárad, március 18. (Az Uj Kelet tudósítójától). Az olvadás következtében Nagyváradon a Pece nevű patak medre kiáradt és nagy pusztítást véghez. A kis patak vize csaknem minden esztendőben elvégzi a maga romboló munkáját. Most a Kesztü Bernát telepen öntött ki a patak vize és több házból ki kellett lakoltatni az embereket. A Szent András teret is ellepte a víz és a körülötte levő telep teljesen megközelíthetetlen.

A vármegyei prefektus látiratot intézett a városi tanácshoz, hogy tisztítsák meg ezt a vidéket és új medret szabjanak a patak folyásának. A város elutasította a prefektus kérését, azzal az indoklással, hogy ez a terület nem tartozik a városhoz. A patak vízárada katasztrófát és pánikot idéz elő a környék lakosságában.

A Körös vize is erősen megdagadt és az áradás folytán elzárták a Garasos hidat.

Az Universul támadja Magyarországot a revíziós propaganda miatt

Bucuresti-Bucarest, márc. 18. Az Universul hosszán foglalkozik a Magyarországról a revízió érdekében kifejtett propagandával, amely a lap szerint az utóbbi időben újból éles lendületet vett. Felemlíti a lap Högborn stockholmi egyetemi tanárnak a revízió kérdéséről készített tanulmányát és csodálkozva kérdi, hogyan lehetséges, hogy a stockholmi egyetem mint állami intézmény a mű kiadását megengedte. Olaszországban szintén erős kampány folyik a revízió érdekében. Legutóbb Roberto Mendel tartott ilyen irányban konferenciát.

Itt említjük meg, hogy Citta Davila washingtoni román követ benyújtotta állásától való lemondását. Helyébe minden valószínűség szerint Radu Juvara meghatalmazott miniszter kerül.

Félév alatt 50 millió lej cserélt gazdát a nagyváradai tőzsdén

Oradea-Nagyvárad, március 18. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap délelőtt tartotta meg a nagyváradai árutőzsde közgyűlését, amelyen dr. Popper Ákos elnökölt. Elnöki megnyitójában kifejtette, hogy az utóbbi félév alatt 50 millió lej értékű gabonát jegyeztek a nagyváradai árutőzsdén. Januárban 200 vagont 4 és félmillió értékben, februárban pedig 6 millió 600 ezer lej értékűt. Az eddigi bejelentések alapján márciusban a gabonajegyzés még magasabbra fog emelkedni.

A tőzsdetanács kiegészítéseként annak tagjaivá Weisz Nándor malomtulajdonost és Halpert Lajos gazdálkodót választották meg.

FRATERNITAS Könyv. és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. sz. Tel. 5. 7.

Taxa postala
placite la numerar
No. 224.716-929.

da Baron L. Pop (vo
Telefon: 9-77. Előfiz
vonta 110, negyedé
600, egészévre 1200
havonta 1, negyedé
egészévre 10 dollár
értékű valuta. Hirdet
szerint. Az „UJ KELE
bánsági zsidóság egy
Cikkeink utánnomá
rás megjelölése el

Önnek is szól e

aki elfelejtette, hogy
váltaképpen ez a szó:
a régi békevilágból er
zés, ami akkor a szó-
és előrefizetést jelent
hogy amikor minden
12 hónapos hiteltre ad
árát 3, 6 vagy 12 hón
ték ki.

Mióta a hitel élet
egyre többen vásárolta
kiszépített, csak épen
tik utólag, vagy utólag

Am, ha a konzolidá
ben is az előfizetésre
lapok existenciája, ma
rendíti meg alapjaiban
zetés és a hátralékok
egy lapváltással életét.

Azért írunk most önn
hogy szívén viseli az U
és nem akarja azt, hogy
száradjon a tinta becs
tollunkból, gondoljon a
rendezte még az Uj Ke
tartozását.

Ne várja azt, hogy le
nek. Mert egy levél 7 l
lej és minden felszólítás
költséget ró kiadóhivata

Ne várjon addig, míg
őöttünk felkeresi, hisze
ujabb súlyos teherrel
Uj Keletet.

Ha eljutott önhöz ez
nézzen utána, hogy ren
előfizetési hátralékát.

Azt hisszük!

A delegáció vezetője
panaszait próbálta ékes s
Beszél a mezőgazdasági
verziójáról. A hitelválság
ról és inzulenciaokról. El
tudja hányadszor már —
kedelem a pusztulás kís

Argetoianu szórakozott
Szemmel járhatólag un
elégiait. Csuf prkonzu
hajta, elnézett a deleg
menyvezetre, ahonnan e
függnek alá. Egyszer csa

Hát mit gondolnak
én nem tudom mindeket
ismerem a kereskedelem
Önök azt hiszik, hogy én
tétkedni a kereskedelem

A delegáció dermedten
excellenciás ur kirohanás
tasztotta a szót.

Es egy sem akadt, aki
Nyiltn.

Egyenesen.
A szemébe.
Igy:
— Igenis, azt hisszük!

Csak így tovább Pénzügyminiszter

Bolond Istók egyszer u
enben, hogy a jég elve
Fogta magát Bolond Istó
talmás dorongot és elke
sul csépelni az épen ma
ket.

— Hadd lám, Uram Is
fel —, mire megyünk kett
Mi tagadás, sokra ment
nem vert el a jég, elve
Istók.

Szakasztott így csinált
miniszterek is. Amikor
menni az állam nevű bolt
kikezdte a mindenható á
vettek egy hatalmas doron
hogy a krizist verjük
azért, hogy a krizisnek se
verni a még meglevő álla
Ugy látszik az fájt küll
gyminisztereknek, hogy